

PEST, MÁJUS 1.

18. szám.

I. FÉLÉV. 1862.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. a. ér.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

Az öngyilkosságról.

Ki a napi sajtó vegyes közleményeit figyelemmel olvassa, lehetlen meg nem ütköznie a majdan minden számban előforduló öngyilkosságok gyászos esetein. Valóban úgy látszik, mintha már a szörnyű tettek rendes napi események közé tartoznának. Már csak annyiban veszik azt sokan, mintha csupán a mindennapi bajok egyike érte volna a szerencsétleneket. Isten, természet, s az emberi méltóság elleni bűnről szó sincs náluk e tekintetben. A nélkül, hogy valakitől fölhíva lennének, fogadatlan ügyvédeként lépnek elő, s egész sereg sophismákkal védik az illetén szerencsétleneket. Mindennek inkább, csak bűnnek nem akarják tekinteni az önkivégzést, azon általános hibáját követvén korunknak, mely szerint azt, mi valódi bűn, soha annak nem ismeri, bűnnek elnevezvén sokszor oly cselekvényeket is, a miket sem a keresztény erkölcsstan, sem a józan bölcsélet annak nem tekinthet.

Innért ered aztán azon zokonlevés, és az utcai vélemények kárhozata, melyet a kath. egyház magára von, midőn az olyatén boldogtalanok hulláit, a kiktől hiteles adatok nyomán tudja, hogy nem mint őrültek gyilkolták meg magukat, s hogy mint meg nem tértek adták ki lelköket, a temetkezéseknél gyakorlatban levő szentséges szertartásait elvonja, nem ellenkezővén, de sőt minden intézkedéseket megtevén, hogy a törvényes időnek elteltével eltakaríttassanak. Szivtelen bánásmódnak, a jelenkor morális elveivel össze nem férő, s embert lealacsonyító dolognak, nemtelen bosszuállásnak hirdetvén s nevezvén el anyaszentegyházunknak ebbeli intézkedéseit.

Hogy mily nagyon hibáznak az öngyilkosság ropant bűnének illetén szószólói, szándékunk e rövid észrevételeinkben kimutatni, s e tárgy fölötti nézeteinket leplezetlenül kimondani.

Az öngyilkosság legnagyobb bűn, melyet Isten ellen elkövethetni. Minden vétünkkel ugyan szakítunk Istennel, mert minden bűnnek kezdete a kevélység, „a kevélységnek kezdete pedig az embernek Istentől el-

szakadásában áll“¹⁾. De legyen az bármily nagy bűn, melyet a halandó elkövethet, az öngyilkolást kivéve, egyről sem állíthatni, hogy épen az volna, mely által végkép elszakadunk Istentől. Mert mindig reményünk van, a mint kell is hogy legyen, miszerint még a legnagyobb bűnöst is megszállhatja az isteni kegyelem, hogy megjavulhat, s ahhoz, a kiktől elpártolt, visszatérhet. Isten, kinek kezében vannak életünk határai, maga türi a bűnöst, mert „nem akarja a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen a maga gonosz utjáról, és éljen“²⁾. Már az első testvérgyilkosra, Kainra, bélyeget tőn az Isten, hogy meg ne ölné őt, valaki tudnillik rátalál; sőt inkább „akárki Káint megölel, hétszerte súlyosabban büntettedik“³⁾. Ugyanaz meg lőn erősítve Istentől midőn az általános vizözön után a szívárvány jéleben fogadást tőn, hogy az emberi-nemet bünei miatt e föld színéről el nem törlendi. Meg lőn erősítve Dávid királyon is, ki fohászzkodék az Urhoz, hogy ne alattvalóit, kik mitsem vétkeztek, hanem inkább őt büntesse meg halállal, kinek vétke miatt e súlyos csapás nehezdedett az ország lakóira: s ő mégis életben hagyatott meg⁴⁾. Megerősítette azt Isten legujabban a maga egyzsülött fia, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ime ő nyilvános bűnösökkel társalga, s az őt e miatt megdorgáló farizeusok-s irástudóknak három példabeszéde által felel meg, melyekben majd az elveszett századik juhát szorgalommal kereső s tulajdon vállain hazavivő jó pásztorhoz; majd ismét az elveszett tizedik garását megtaláló s házánál örömet hirdető asszonyhoz; majd a megtért tékozló fiát örömmel fogadó jó atyához hasonlítja magát, hozzáadván, miszerint: hasonlóképen nagyobb öröm lesz mennyben egy megtért bűnösön, mint kilenczvenkilencz igazokon, kiknek ninesen szükségök a megtérésre“⁵⁾. Nem akarja tehát Isten a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen a maga gonosz utjáról, és éljen. Minden bűnről e szerint, a míg életben van, szeretjük hinni, hogy megtérhet, s az Isten kegyelmé-

¹⁾ Sirák 10, 15. — ²⁾ Ezech. 33, 11. — ³⁾ Móz. I. 4, 15. — ⁴⁾ Kir. II. — ⁵⁾ Luk. 15.

ben részesülhet; szeretjük hinni, hogy még élének utolsó percében is megtérhet s üdvözülhet, valamint a megtérő latornál láthatni, hol a megtérés és az örök élet elnyerése, lehet mondani, pillanatnak a műve vala.

Csupán az öngyilkosság az, mely által végképen szakít az ember a maga Istenével. Az öngyilkos megfosztván magát életétől, megfosztja magát megtéréseinek idejétől, s így tehát mindenétől, mert kinek ideje van, mindene van; kinek pedig ideje nincs, semmije sincs. A megtérés ideje csak a siron innen, és nem, mint sokan képzelik maguknak, a siron túl is vagyon. Ott csak az örök élet vagy halál várakozik ránk, a mint tudillik e rövid életünk tartama alatt megérdemlettük. Ott a kegyelemnek nem lesz többé helye, mert ott csak a szigorú ítélet fogja hallatni jutalmat, vagy büntetést osztogató mondatait. Nincs tehát idő, nincsen hely, hol az öngyilkos kibékülhetne Istennel, ha a gyilkoló eszköz rögtön véget vetett életének; vagy azon perczeit, melyekben míg élet volt benne, megtérésére fordítani elmúlását.

De továbbá tudvalevő dolog, hogy a természet törvényei között legnagyobb az önfentartás törvénye, melynél fogva minden teremtett állat a maga életét szereti, táplálja s mindennemű kellemetlen behatások ellen cselekszik, s így e tekintetben is a legnagyobb bünt követi el, ki magát életétől megfosztja. Isten az, kinek hatalma valamint az erkölcsi, úgy nemkülönbén az anyagi világban is törvényeket szab s határt. Mindaz tehát, ki öngyilkossága által határt vet életének Isten ellen föllázad, s így a legnagyobb bünt követi el.

El ne feledjük végre, hogy halhatatlan lelkünk (az isteniség ezen szikrája) testünkbe tétetvén, mint sz. Pál apostol mondja, a Szentlélek templomává vált ez által. „Nem tudjátok-e, kérdi a nagy apostol, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szentlélek temploma, kit Istentől vettetek, és nem vagytok a magatokéi“⁶⁾ E szerint nekünk nem áll jogunkban életünkkel rendelkezni. . . Isten egyedül a halál és élet ura. Ha pedig testünk, mint ott mondatik, a Szentlélek temploma, vétkezhetné-e ember jobban, mint ha azt erőszakosan földulja? megszenteltelenithetné-e azt valaki inkább, mint ha a rablók s gyilkosok barlangjává teszi, gyilkos gondolatokra vetemedvén, s azokat önmaga ellen végre is hajtván? Ha tehát csak egy kevéssé is keresztények akarunk lenni, bizonyára az öngyilkosságot a legnagyobb bűnnek tartani kénytelenítettünk.

Az öngyilkosság a legnagyobb bűn, melyet az emberi méltóság ellen elkövethetni.

Az emberi méltóságnak főtényezőjeül az Isten képe, vagyis az észszel, szabad akarattal s halhatatlansággal fölruházott lelkünk tekintendő. Ez emeli őt a többi teremtett állatok fölé, s jogot ad neki, hogy fölöttük uralkodjék. E képet, ha méltóságunkból egészen kivetkőzni nem akarunk, kell, hogy a maga eredeti szépsége-, tisztasága- s tökéletességében megtartsuk, úgy hogy ha majdan elérkezik a pillanat, melyben Isten azt tőlünk kívánandja, vagyis lelkünknek testünk-től elválásának komoly pillanata, azt úgy, a mint Teremtőnk által testünkbe tétetett le, neki visszaadjuk.

⁶⁾ Kor. I. 6.

Az, mi által ez isteni kép a maga eredetiségéből veszt, egyedül a bűn. Ez képes egyedül azt bemoeskitani s olyannyira eltorzítani, hogy maga ennek Alkotója sem ismerhet benne saját képére. Mennél gyakrabban vétkezünk tehát, mennél nagyobb bűnöket követünk el: annál több, annál nagyobb szennyfoltokkal szeplősítjük be az Isten-adta képet.

Csak előbb mondtuk, hogy az öngyilkosságnál ember nagyobb bünt el nem követhet. Ime tehát nincs is semmi olyan, mi által nagyobb szennyfoltot ejthetne a maga lelkén, az emberi méltóságnak ama főtényezőjén, az Isten képén. Így beszeplősítvén az Isten képét, mondjátok, mivel fog különbözni az oktalan állatoktól? Főnségesen alkotott teste által? — Más bűnös, ha vétkezik is, s ha be is moeskolta ez által a maga lelkét, megmarad mégis a kép keretje, melyet tisztán tartani igyekszik; megmarad főnségesen alkotott teste, megmarad legalább külső méltósága. De az öngyilkosok egygyel sem törődnek; elrontják a külső embert, miután már is megölték a belsőt. Tehet-e ennél nagyobb ember a maga emberi méltósága ellen? Lealacsonyíthatná-e aljabbra fejedelmi méltóságát a koronás fő, mint ha, miután lelkét bűnös tettei által bemoeskitá, királyi méltóságának külsejéről is népének szeme láttára elfelejtkeznek, porba sújtván koronáját, leszaggatván magáról fejedelmi bibor-palástját?

Az Isten képén imígyen ejtett szennyfoltokat a bűnbánat őszinte könyeivel még mindig lemoshatni; minthogy erről maga az Ur kezeskedik, Izaiásnál mondván: „Ha bűneitek oly veresek is, mint a karmazsin, fehérek lesznek mint a hó, és ha oly pirosak is, mint a bibor, fehérek lesznek, mint a gyapju“⁷⁾ Ámde az öngyilkosok, minthogy készakarva fosztják meg magukat életüktől, azt nem akarják tenni, s e tekintetből is, ki nem látja, mennyire tönkre teszik emberi méltóságukat?

Igen, de azt mondják: szabad az embernek külső méltóságától megfosztania magát, ha ez által a belsőt megmentheti; vagyis szabad a külső embert megölni, hogy a belső megmentve legyen. Állításuk támogatására előhozzák a történelemből ismeretes carthagói Didót, ki hogy esküjét, melyet férje halála után tett, soha többé férjhez nem menni, meg ne szegje, s az őt nőül megkérő szomszéd fejedelem, Jarba, fenyegetéseit kikerülje, törrel vetett véget életének. Előhozzák még az előkorból mindazon hősokeket, kik a szent ügyért harczolván, mintsem hogy lelkismeretök ellenére az ellenség kezébe kerülvén, annak kivánságát teljesítsék, önmaguk vetettek véget életöknek.

Megdönthetetlen erkölcsi elv, miszerint nem szabad cselekednünk rosszat, hogy ebből valami jót eredményezessünk. Legyen bármi szent az ok, mely miatt valaki életétől megfosztja magát, öngyilkossága mégsem menthető, mert a cél nem szentesitheti az eszközöket. Az előhozott carthagói Didónak szent volt a célja, mert fogadását megszegni nem akarta, de nem jó volt az eszköz, melyet szándokának kivitelére használt. Mert ha nem szabad még a legnagyobb bűnösnek sem megölnie magát, habár a bűnös embert ölné meg ez

⁷⁾ Izaiás 1, 18.

által: annál kevésbé szabad ezt tennie egy igaznak, minthogy ártatlan embert ölné. Ne is mondja senki, hogy az előhozottat erős, hajthatatlan lélek, tehát igazi nagylelkűség birta volna rá, hogy véget vessen életének. Szomorú dolog, ha még ilyen is nagylelkűnek nevezhetni. Vajjon lehet-e nagylelkűnek nevezni azt, ki, hogy a világ bajait kikerülje, mint a kelepezebe fogott fenevad, agyonöli magát? Valamint sehogysen lehetne nagylelkűnek nevezni azon kormányost, ki, mert már is a felbőszült hullámok csapdossák hajóját, ezt lesüllyesztené. Ha valakiről, talán Kleombrotusról el lehetne mondani, hogy nagylelkűségéből ölte meg magát. Azt írja ugyanis felőle a történelem, hogy midőn Plato bölesnek a lélek halhatatlanságáról szóló művét olvasta, az ablak párkányzatáról, melynél olvasott, levetette magát, hogy ez életből a másikba, melyet a nevezett műben jobbuak, tökéletesebbnek talált, mielőbb költözzék. A czél szent vala itt is u. m. a jobb, tökéletesebb életre való átköltözködés, de az eszköz bűnös volt az imént kifejtett okoknál fogva.

Megjegyzésre méltók sz. Ágostonnak e fölvetett tárgyunkra vonatkozó szavai: „Folyamodjál bár az ész tanácsához, az sem ismerheti nagylelkűségnek, ha valaki csupán azért, mert el nem viselheti bajait, vagy embertársának gonoszsága miatt magát megöli.“ És ismét más helyen: „Azt mondjuk, azt állítjuk, azt mindenkép elvünkül valljuk, hogy senki se végezze ki magát ideiglenes bajok miatt, nehogy ezáltal az örökkévalókba essék; sem embertársa gonoszságai miatt, nehogy ki másnak bűnétől meg nem fertőztették, tulajdon legnagyobb bűnébe essék e miatt; sem elkövetett önvétésegei miatt, ugymint a melyek épen a jelen életet szükségelik, hogy bűnbánat által eltörültsenek; sem a sirtóni jobb élet reményege miatt, mert a kik önmaguk oltották ki életüket, jobb életre holtuk után nem számíthatnak“^{*)}. Flavius József, a zsidó vezér és történetíró, a zsidó háborúkról írt munkájában egy beszédet hoz elő, melylyel Jotopata erődnek bevételénél az elenségtől bekerített negyven válogatott harezársát, kik a gyilkoló vasat önmaguk ellen fordítani akarták, hogy fogságba esésöket kikerüljék, az ellenkezőről meggyőzni igyekevék. E nevezetes beszédjében azt mondja többi között: „Erőslelkű férfiakhoz illik önmaguk ellen fegyvert fogni? sőt, mint hiszem, ez csak a gyávák tulajdona. Félnék kormányosnak tartom én azt, ki a vihartól fenyegettetve, ennek kitörése előtt elsüllyeszti a hajót. De az összes állatok természetével ellenkezőnek is mondom az oly galád cselekvényt, mely egyuttal Istenünk s Teremtőnk ellen elkövetett bűnöknek legnagyobbika, minthogy egy állat sínes, mely ösztönszerűleg s mintegy önmaga által elhaljon. — — Halandó ugyan, s romlandó anyagból van képezve a mi testünk, de az abban rejlő lélek, mert magának az istenségnek szikrája, soha meg nem halhat. Ha tehát azon letéteményes, ki a nála letéteményezett dolgot elharácsolná, vagy azzal rosszul bánna, tulajdonosának méltó haragját vonná magára: gondoljátok-e, hogy el fogtok bujhatni Istennek méltó haragja elől, ha a testetekbe letett drága letéteményét, a ti lelketeket, erőszakosan

kivetettétek belőle, hűtlenül elharácsolván azt? — — Nem tudjátok, hogy azok, kik a természet törvénye szerint ártatlanul multak ki az életből, örök dicsőségben osztoznak, áldás leendvén házukon s családjokon; s hogy a tiszta és irgalmasságot művelő lelkek az egeknek legszentebb helyére jutnak, innét századok leforgása után a tiszta testekbe költöztvén ismét vissza. A kik pedig elég esztelenek önmaguk ellen fordítani saját kezeiket, azok lelkei a sötét poklok mélyébe taszittatnak, s még utódjaikkal is fogja éreztetni boszuját Teremtőjük. . . . Aztán tudvalevő dolog előttem, hogy mindazok, kik önmaguk végezték ki magukat, eltemetetlenül hagyatnak minálunk egész a nap leszálltáig, holott még elleneink hulláit is eltemetnünk szabad; másutt még jobbjaiktól is megfosztatván az öngyilkosok hullái, minthogy önmaguk ellen fegyverezték föl azokat.“ (Vége következik.)

Haffner Ignác.

Szent László király tiszteletére.

A magyarnak büszkesége,
Az erénynek példaképe
Szent László király!
Nagy neved a történetben
És az élet nagy könyvében
Egykép írva áll.

Hive voltál őshazádnak,
Készen állva, ha valának
Aggodalmái;
Kész, ha kelle drága éted,
Fertőzetlen ősi véred
Érte ontani.

S hű szolgája a keresztnek,
Jézus üdvhozó hitének
Érte kész valál:
Sikra szállni, harezra kelni,
Életed kozkára tenni
Nagy, dicső király!

A csatáknak szörnyü voltát
Vajmi sokszor tapasztalád!
De jó Istenünk
Bő kegyelme megsegíte,
Őshazánktól messze üzve
Minden ellenünk.

S néped Isten-félelemben,
A keresztény hitéletben
Egyre gyarapult;
A pogányság éjhomálya,
A halál — a bűn tanyája
Tőle porba hullt.

Volt-e nálad koronára,
Méltoőbb égnek jutalmára
Szent, nagy fejdelem?!
Im a mennyek országában,
Angyalok dicső sorában
Üdvöd végtelen. . . .

^{*)} De Civ. Dei. l. 1. C. 22 et 25.

Nézz hazánkra, nézz le, kérünk,
Szent királyunk légy mi védünk,
Hogy mi tégedet
Hűn tisztelve és követve,
Életünk kiérdemelje
A mennyűdveket!

Garay Alajos.

Tavaszi virágok a katholicismus kertéből.

Muki és Magdolna igen jó nevelésben részesültek. A jó Isten oly szülőkkel áldotta meg őket, kik gyermekeik nevelését vallás erkölcsi elvek alapján következetesen vitték keresztül; s így nem esoda, hogy a vallás eszményi alakban tűnik föl lelkökben, mit első pillanatra fölületes szemlélő rajongásnak nevezne. De mi tudjuk, hogy a két testvér esze és szíve helyén van, hogy józan műveltségök bármely körben otthonosakká teszi őket.

Hol az ifjúkori költészet napjainkban szüztisztta maradt az ugynevezett fölvilágosodott korszellem mérges lehetőségétől, s szentelt álmaival patriarchalis képeket tüntet föl képzelőműnkben — a nélkül, hogy a közművelődés színvonalát el nem érné: ott valóban egy kath. szülő vagy nevelő példányképre kell következtetnünk.

De pillantsunk Muki naplójába, s állításunkat igazolva látja a szíves olvasó is.

* * *

Tavaszi 12-kén.

Alkonyat felé a kerti lugosban alva találám Magdolnát. Nyugtalan álmái lehettek, mert görcsösen szorítá össze a kezében levő szép koszorút. Sokáig néztem kedves nővéremet, végre meg nem állhattam, hogy szöke fürteit el ne simítsam homlokáról, melyen hideg veríték-cseppeket éreztek ujjaim.

Ijedten szökek föl a gyepamlagról.

— Te vagy az édes bátyám? Jó, hogy felköltél! zavart álmod volt. Fűzért kötöttem atyáuk sirkövére, s alig végeztem el, midőn Morpheus, a te kedvencz mythosi alakod, álomba ringatott. Halld csak különös álmodat, talán megfejteted nekem. — Mintha szárnyaim voltak volna, úgy lebegék a magasba, ismeretlen vidékek fölött; minden oly szép, oly tulvilági volt. Fényözönben uszott hegy, völgy, fák s virágok, városok s falvak. Embereket is láték, kik — mily különös! — szíveiket keblökön viselték, s nem éreztek ez által fájdalmat, sőt igen-igen boldogok lehettek, mert szüntelen mosolyogtak, énekeltek s egymást ölelték. Én is boldognak érzem magam. Szerettem volna hozzájuk szállni, de hirtelen eltűnének környezetökkel együtt. — Álmod más fordulatot vőn. Kietlen s elhagyott vidéket pillanték meg alattam, melynek közepén egy mogorva vár emelkedett az ég felé. Ellenállhatlan erővel vonzatra, ereszkedém ennek terére. Alig tekinték körül, hirnők jó felém iratokkal kezében. „Hova viszed?” kérdezem. Arca megszólításomra a legnagyobb csodálkozást fejezi ki, s mintegy álomból ébredve, feleli: „Jó, hogy eszembe juttatod, már elfeledém; visszame-

gyek s megkérdezem.” Alig távozott ez el, egy nemes ifju tűnik szemembe tulterhelt, de szintén nemesvértű ménen ülve; kérdésemre, hogy miért teszi ezt, felelé: „Mert én így szeretem, e teher gyorsítja lépteit.” Nevetnem kelle e különös életbölcse ség fölött. Most egy szerket pillanték meg, melyen gyermekek s egy vak kocsis ültek; a jármű többször feldőlt, a gyermekek tagjaikat sértették meg s mégis kaczagtak, mintha a legnagyobb gyönyört élveznék. „Miért nem fogadtok használhatóbb, épebb kocsis, ki ügyesen vezérelné a lovakat? — „Oh, így van ez jól; e változatosság nekünk csak gyönyörül szolgál.” Borzalommal fordulék el e jelenettől. Azonban itt új különösséggel találkozám. Egy óriási ember egész odaengedéssel hagyja magát vékony fonálnál fogva egy kis leánykától a vesztőhelyre vezetetni. „Mi tartóztat, kérdem, hogy e gyenge köteléket szétépjed s magad szabaddá tedd?” „Ezen vékony szál rám nézve igen erős bilincs, melyet nincs hatalmamban szétszakítani, ha szándékom volna is.” Észrevétlenül, gondolatokba merülve a döréségek fölött, juték a várfalhoz, mely a leghaszonvehetlenebb állapotban volt, majdnem egészen romba dőlve. „Miért nem javíttátok falaitokat, kérdem a körülállók egyikét, hisz a mint látom, a környéken ellenség ólalkodik; nehezen kerül nagy erőmegfeszítésbe a várat bevehetni?” — „Mert a tanács nem akarja — lón a válasz. „Ezen tanács pedig, szől egy tisztas arczu aggastyán, száz tagból áll, melynek csekély magam is egyik haszonvehetlene vagyok, haszonvehetlene mondom, mert tekintetbe sem vétetnek ősz fürteim, érett tapasztalásom, valamint többi társaimé sem, hanem egy fiatal ember, a tanácsosok legifjabbika, határoz, dönt el minden kérdéses ügyet. Szomorú körülmény; de igaz.” — Megesókolám a jó öreg kezét s keseredett szívvel indulék egy vendéglőbe. Itt ismét csak boszantó jelenetek tanuja valék. A vendéglős és neje a legpontosabban szolgálák a vendégeket, maguk igen szánandó állapotban voltak, talán még évésre sem vőnek maguknak elég időt. A pirczerek ide s tova futostak, mint valami esztelen, s több kárt okoztak, mint hasznót. Egyik például a legfinomabb bort a földre öntözgeté, s mint látszott, készakarva; és ha valaki erre figyelmeztette, hangosan kaczaga s tovább folytatá ostobaságait. — Épen gondolám magamban, hogy ez nem lehet más, mint bolondok vára, midőn fölébresztettél. No de hiszen csak álmod volt!

— Álmod volt, édes Magdolnám, de az élet hű képe. Első álmod a boldog gyermekkor ábrázolja, hol a lélek magasra száll, Istent keresi; hol minden szép, minden boldogító; hol a kebel őszinte, kitarja a tiszta, ártatlan szívet, s nem rejti el azt mellébe, hogy a bűn okozta szennyet titkolja; hol még boldogság honol a kebelben, az arczon, mert távol a vétek, mely boldogtalanság okozója; hol valahányszor nyílik az ajk, mindig Istent dicsőíti, mert még nem fertőztették be álnok és szennyes szavak; hol szeretettel ölelünk át mindenkit, mert bennünk még a szeretet Istene lakozik, mert még nem tevő keblünket a gonosz szellem, a pokol küldötte, bűnök barlangjává. Be boldog a gyermekkor még álomban is! — Kietlen táj fölé vezetett álmod; ez az élet szinköre, melynek közepén a mogorva vár, az ember, állott. Belsejében ferdeségek, szenvedélyek

dühöngnek, melyek Isten, önmagunk s felebarátunk iránt való kötelmeinkkel ellenkeznek, s így tükörben élénk állítva, mikép te azt álmodban szemlélted, nevetségessékké válnak. Ott a hírnök, a névszerinti keresztény, ki megfélekedezik szent ezéjáról, magasztos hivatásáról, s földhöz ragadt butasággal vadállatként tévelyg; mert nem kért fölvilágosítást, nem hallgatta Isten igéjét. Ott az étellel korán megismerkedett ifju, nemes kincse, a lelkismeret, bünnel terhelve; ott ismét az ifju, ki vak szenvedélytől ragadtatva elesik, szétzuzza a mennyei fénysugarat, mely égbe vezet; nem érzi ő ezt, mert el van kábulva; de jaj, ha öntudata eszmélni kezd! Ott továbbá az óriás, az akarat erő, a megrögzött szokásoktól tétlenné büvölve, melyek őt gyenge gyermekként örvénybe vezetik. Ott a romba dőlt fal, a megtört hit, a boldogság védbástyája, melynek romjain át az ólálkodó ellen, a bűn, kényelmesen vonul szívünkbe. Ott az ifju tanácsos, a könnyelműség, mely nem hallgat az öszfűrtü tanácsadóra, az észre, hanem tapasztalatlanul, vakmerőn ítél az egész világ fölött. Ott a vendéglős és neje, ismét csak könnyelműség, mely az anyagiakhoz tapadva, megfélekedezik magasb rendeltetéséről, kötelmeiről. Ott végre a pinczér, ki a visszaidézhetlen, drága időt haszon nélkül, sőt vesztéssel fecsérli el; pedig az Ur azt akarja, hogy munkálkodjunk, mert bekövetkezik az éj, midőn többé nem munkálkodhatunk.

— Minő az ember! Látdod bátyám, mégis csak igaza van azon angol közmondásnak, mely azt állítja, hogy az érző embernek a világ tragoedia, a gondolkodónak pedig bohózat. (Folytatása következik.)

Családképi vázlatok.

IV.

A családfő.

(Vége.)

Soha el ne felejtöd, hogy nem csak családfő, hanem férj, házas társ is vagy; tekints tehát a házi ügyek rendezésében oldalad mellett álló társodra, ki veled az életet megosztja; ne csak a rozsz, hanem annak a jó oldalában is legyen része. Kérd ki tanácsát; ő legközelebb áll hozzád az életben, azért is leginkább érdeklődik minden, mi hozzád tartozik. Az ő okossága, szeretete, jósága sok rozsznak elejét veheti. Óranyalod ő, kit Isten melléd helyezett; hol te szigorú atya vagy, ott ő szerető anya; hol nálad a komolyság beszél, ott ő szelidséggel felel.

Emlékezzél az esküről, melyet az Ur oltáránál letettél; ez holtodiglan és holtaiglan kötelez. Szeretet csatoljon hozzád; nem az a szeretet, mely a barátokat összefűzi; nem az, melyet a testvérek szívébe maga a természet öntött; nem is az a szeretet, mely a szülő és gyermekek közt létezik, hanem, egyszóval, fensőbb, nemesebb, bensőbb szeretet, mely erős, mint maga a halál. Több ő neked, mint rokonaid; több mint szülőid, ezeket ő mind elhagyta te éretted. E szeretet eszközi, hogy köztetek két lélek, egy gondolat, két szív, egy dobbanás, két élet, egy czél uralkodjék. Szóval: ő szíved osztályosa, azért szeretetet vár.

Ha te családapa vagy, ő benne ismerd föl és tiszteld a családlányát; csak ha a két fél egygévé olvad, lesztek egészzé, csak az ő oldalánál állsz egész fenségedben. Ha úgy bánsz vele mint szolgálóval: akkor zsarnoka vagy, minden szavad, sebzé szívé. Ha magad körülánul uralkodol, és ő rá mitemsem bizasz: úgy gazdája vagy, de nem férje. Hűséget, engedelmisséget esküdött ő ugyan neked, de olyant, minőt egy házastárstól lehet kívánni, nem pedig egy eszlédtől. Isten Évát nem a láb-, hanem oldal-

csontból alkotta, jeléül, hogy nem láb alá való, mint eszköz, melyet földre lehet rugni, hanem oldalad mellé, mint társ, kit becsülés, szeretet csatol hozzád. „Ha a házi kormány s hatalom tekintetében a férj a család feje, mondja egy hírneves író, ha a nő neki engedelmisséggel tartozik: ezen alárendeltség nem a nagyobb nyers erő jogának szentesítését foglalja magában, hanem inkább azon szükségén alapszik, mely szerint a vallás-erkölcsi törvénynek határozottan ki kellett mondanania, hogy a két hitves között melyiket illeti a család királysága.“

A mi pedig az engedelmisség terjedelmét illeti, annak a ker. családban mindig józanul kell korlátozva lenni. A férj kevesebbet fog követelni, a nő többet engedni; az egyik mérsékelti teendő annak kezeibe akaratát, kinek föltétlenül oda ígerte az ő hűségét. Ilyen a keresztény család egyetértése; a férj és feleség szeretni fogják egymást, az ő lelkeik testvérek lesznek. A zsarnokság a házások közt annál undokabb, először, mert ok nincsen rá; másodsor, mert ha a türelem kifáradt, a láncokat szétörögni nem lehet, és azért örök diésőségre szolgál a kereszténységnek, hogy a gyöngébb nemet kiragadta az erősb önkénye s szélségei alól. Házi körében mindenesetre mainap is a férfi parancsol, azonban csak annyiban, a mennyiben engedelmisséget várhat, t. i. az Urban.

Férfiak, szeressétek nejeiteket, parancsolja az apostol, és ne legyetek kemények ő hozzájuk. A ki vasvesszővel akar kormányozni, az szakadást idéz elő mint Roboám. Hol fog a nő oltalmat találni, ha a karok, melyek védelmére rendelvek, sujtják őt? A szeretet kiméletes, elnéző a gyengésegek iránt. Az ember rakva van fogyatkozással; a mi emberi, az minden perczen rajtad is megeshetik, és ha épen nem tudsz valamit elnézni, miért nem választottál angyalt magadnak. Fedezd be a szeretet köpenyével gyenge oldalad, ne ismerje azt a világ, de még a házbeliek sem; ki becsülje őt, ha te nem? Ha mogorva, akaratos, szelidséggel felelj; ha nyeltes, hallgatással; a tüzet nem tüzel, hanem vízzel szókták eloltani. Vigasztald őt szíve bánatjában, mint Elkana vigasztalta feleségét Annát, midőn ez magtalansága miatt kesergett. „Anna, mit sírsz? — mondá neki szeretettel — és mért nem eszel, mi okért kesereg szíved? Nem jobb vagyok-e én neked, mint tiz fiak?“

Atyja vagy gyermekeidnek, kikkel Isten megáldott, hogy azokat ápolj és neveld. Diésőbb név nincsen mint ez: a ty a. Isten maga is annak hivatja magát. De csak akkor viseled méltán e nevet, ha a vele járó köteleességeket híven betöltöd. Atyja vagy nem csak gyermekeidnek, hanem mindenkinek, ki házában tartózkodik és neked dolgaiban segédkezet nyújt. Soha ne feledd, hogy Isten ezek lelkeit is számon kéri tőled. A eseléség, inas, mesterlegény, mint atyjokat kötelesek tisztelni, becsülni; ne szakítsd meg a kapesot, melyet isteni kéz oly bőlesen fűzött össze. Neked rájok, ő nekik terád van szükségök, egyik fedezze a másik szükségéit. Mióta a családfő ezt feledni és félretenni kezdik, azóta mindkét részen hallatszik a szünni nem akaró panasz; azóta ritkul a jó és hív eszlédek és mesterlegények száma, mióta őket nem nevelik; az egyház pedig kénytelen újabb időben e hanyagságot egyletek által pótolni.

A mi a gyermekek keresztényi nevelését illeti: erről később tüzetesebben kell szólnunk; meg nem állhatom azonban, hogy ide ne igtassam sz. Theresia sorait, melyekkel édes szülőről megemlékezik, és melyeknek minden betűje megér egy aranyat. „Édes szülőim, úgy mond a sz. szüi, erényesek, istenfélők voltak. Atyám örömet olvasgatott épületes könyveket, és minket gyermekeit is rászoritott az olvasásra. Anyánk gyakorta buzdított bennünket az imádságra. A mi ránk különös hatást gyakorolt, az azon meggyőződés volt, hogy szülőink szeretetét csak jó magunkviselate és jámborság által lehetett megnyerni. Atyánk különös szeretettel viseltetett a szegények iránt; a házi eseléség is oly jósziú volt, miszerint semmi áron rábírnai nem lehetett arra, hogy rabszolgákat tartson. Azért, midőn egykor nagybátyám rabszolgálója huzamos ideig házunknál tartózkodott, épen úgy bánt vele, mint velünk, gyermekeivel, és sokszor mondogatta, miszerint alig bírja magát megtartóztatni, hogy szabadon ne bocsassa. E mellett a hol kellett, igen szigorú és igazságszerető férfiú volt; szitkozódni vagy másról rozsat be-

szélni, soha sem lehetett hallani őt. A rendet és tisztaságot módfelett szerette. Anyánk is szép erényekkel ékeskedett, így, teszem, hosszas nyavalyáit valódi keresztény türelem- és odaadással viselte; nála az asszonyi hűségnek, úgy szólván, nyoma sem létezett. Kilenz fi- és három leány-testvérek voltunk, kik mindnyájan jó szülőink nyomdokit követtük, és ha botlottunk is, őket nem okozhatjuk, mert bennök soha sem láttunk mást, mint jót és követésre méltót". . .

Végtere polgára vagy az álladalomnak, fia a hazának. Új rang, új kötelesség. Lángoljon szívedben a hazaszeretet nemes tüze azon földrész iránt, mely szült, ápol és egykor eltakar; azon nemzet iránt, melynek körében Isten születni engedett, hol családod kis épülete áll. Ha Plato naponkint hálát adott az isteneknek azért, hogy görögnek született: neked sínes okod nemzetedet, akárminő legyen az, megtagadni; azért is nyelve, öltözete, szokásai, ha nem rosszak, tiszteleted tárgyait képezze. Hazád érdekeit fölkarold és előmozdítsd tehetséged szerint.

Reád számít a honatya, az uralkodó; hűségedre építi trónját és bízton várja, miszerint magadhoz hasonló hív alattvalókat fogsz nevelni, hogy a béke áldásos ölében virágozzék föl a jólét, és nyugalomban folyjanak napjaid. Tisztelet illeti az előjárót, akár egyházi, akár világi legyen az; és te légy az első, ki azt neki megadod. Az engedelmség ne legyen kicsikart, hanem önkényes, azért, mert Isten parancsolja, kinek mindenben tartozunk engedelmeskedni. Akár minő legyen a kormányforma, fejnek mindenestre kell lenni, mely a tagokat magában egyesítse; ezek közt visszavonást támasztani, mindig szerencsétlenséggel jár. Lázadás által nem javítasz, hanem rontasz, és a legrosszabb békében sem szenved annyit a nép, mint ez által, mert ez annyit tesz, mint magát a házat fölgynujtani, hogy világosság legyen a szobában. Sokan, kik családjokat sem tudják illően kormányozni, és a házbéliek közt a békét állandóan megalapítani, hányják-vetik magukat, hintik a visszavonás konkolyát a szívekre, fölzavarják a kedélyeket, hogy halászhassanak a zavarosban. Az első keresztények még pogány fejedelmekhez is annyira ragaszkodtak, hogy inkább megölték magukat, mintsem a föllázadt zsidókat segítették volna Adorján császár ellen.

A törvény zsinórnérték, melyhez alkalmazkodnod kell. Az előjárónak joga van törvényeket hozni, nekünk kötelességünkben áll azokat megtartani, még akkor is, ha nehezünkre esnek és némi áldozatot is igényelne; mert ez védi életünket, jogainkat, vagyonunkat.

Az a dő és teherviselés oly régi, a minő a rendezett társadalom; azért a mi rád esik, fizess meg pontosan, isteni mestered utmutatása szerint.

Hogy mi a jó szomszéd, azt kérdezd meg attól, kinek rossz szomszédja van. Jobb a szomszéd közel, mondja az írás, mint az atyafi távol. O közeli barátod, javaid öre, tanácsadód, segitőd; azért becsüld meg őtet. O sokat használhat, de sokat is árthat. Légy vele jó egyetértésben, csak így lesz állandó a béke.

Száz szónak is egy a vége, — tartja a közmondás. Ezt érzem én. Hosszra nyult beszélgetésünk, mint a sz. Iván éneke; azért, hogy egyszer már a családanyára is kerüljön a sor, ezt előbb be kell fejeznünk. *) Varga Mihály.

Mátrai Levelek.

XVII.

Követválasztási penitenciátlanúság. — Szerény indítvány. — Nagy-bárkányi és tári tűz. — Könyör-adormányok. — Néphála.

Alig csillapult a sorozási zaj, követválasztás riasztotta föl a Mátra-vidéket. S ehhez, mint az egyház tényleges befolyásán kívül álló politikai tüntetéshez e tisztán egyházi lapban semmi szavunk sem volna, ha annak határozó perzei oly érzékenyen nem sértenék az egyházi fegyelmet. Mult évi martiusban négy

*) Fogadjá, tisztelt munkatárs, forró köszönetünket e jeles elikkért, melynek tanulságos és épületes tartalma, úgy hiszem, nem csak a családfőknek, hanem mindnyájunknak oly kedves olvasmányt nyújtott, hogy várva várjuk a családanyáról közlendő cikksorozatot. S z e k.

helyre volt esőditve a mátravidéki lakosság: Szécsén-, Füleki-, Gyöngyös-Pata- és Ecesgre, s ez utóbbira martius 20-án, tehát böjtkén. Hussal vendégelték a katolikus választókat; zene harsant meg mindenfelől; nyilvános tánc zavarta az utcákon a templom látogatóit, s a vonzó példa azt látszék tanusítani, miként a polgári szabadság élvezete és a káromkodás, az idegeneknél tanyázás és a részegeskedés, lopás, vérengzés mintha összefüggő dolgok volnának. Uraim! már csak azért is, hogy a megvesztegetésnek korlát vessessék, hogy a gyöngéd lelkismeretnek, melyet a böles törvényhozás, kell, hogy tiszteletben tartson, botrány ne adassék, hogy a választás eredményét ne nyögjék elájulásra szabadon esábitott nemzetségek, hogy idegenek kárörömmel ne mutassanak a nemzet jogföltáira; nem volna-e tanácsosb: vagy falunkit csendesen összeszedni a szavazatokat, vagy a községeket kevesek által képviseltetni? Szólanak ehhez az illetők. Mi elég belátást tulajdonitunk nekik arra, hogy minden intézmény, mely a vallásosságot tapodja, magában hordja a jobbajk sajnálatának s bizonyos enyvéstének magvait.

A követválasztást két nappal előzé meg a nagy-bárkányi tűzvész, s megnyitá azon töméntelen balesetek és jajok elláthatlan sorát, melyek e hazát az 1861-ik évben sújtották. Közülte azt az „Idők Tanuja” ama sokkal nagyobb tüzzel egyszerre, mely május 29-én majdan az egész Tar helységet elhamvasztá. Közülte mind a két tűzesapást a „Kath. Néplap” is, és pedig egy panaszunkkal, mint fohászainkkal egyetemben. Találkoztak is könnyörülő kezek, irtalmas samaritanusok, kik iránti halálunk nyilvánításának e lap fi. szerkesztője, nem kétlem, ép azon készséggel adand helyet, melylyel keserveinket a nagy-lelkűség tudomására juttatá.

Hálánk leróvásánál azonban mit folyamodnám ömlengésekhez? Eléggé tanusítja a nevezett és névtelen jötevők sora, miszerint ők nem hírlapi dícséretet kerestek, hanem egyedül a szerencsétlenek enyhét. Látni fog a tisztelt olvasó köztük egynekét, kiknél eszébe jut az evangéliumi szegénynek perzselybe vetett fillére, s az a nagyra-beesülés, melyet hálasoraínk fakasztanak az adakozó iránt kebelében, . . . e lesz hálánknak legbeszélőbb rebege.

Könyör-adormányok. 1) A leégett tariai számára: Lonkay Antal szerk. 4 frt; Bogárnár János eszédi pleb. 12 frt; egy szécsi pleb. 5 frt; sz. Antal napján Sz.-Kuton az ajtószarandokok 18 frt; Juhász Norbert, cisterci áldozár 5 frt; Kranz Ede, pesti kereskedő 6 frt; Temesvárról egy névtelen 5 frt; veszprémmegyei deveszeri pleb. 5 frt; Burik Endre, fancesali pleb. 3 frt; Marmarosból egy névtelen 3 frt; Mészáros Imre, vadkerti esp.-pleb. 1 frt; Soóky Ignác, Sz.-Béla-Intézeti érdemült pleb. 50 kr.; Seyler János, vadkerti segéd-lelkész 10 kr.; Hartmann János, nagy-rhédei pleb. maga és hiveitől 11 frt 50 kr.; gyöngyösi zarandokok Nagvasszony napján 9 frt 74 kr.; Fancesali helység 6 frt; Bekény Mór, apézi pleb. 5 frt; Dankó János, pásztói pleb. 5 frt; Lálubay Pál, szurdokpüspöki pleb. 2 frt; Lovrich Nándor, gyöngyöspatai pleb. 2 frt; Gobády János, horthi pleb. 1 frt; szütsi helység 5 frt; egri főmegyei gyűjtemény 100 frt; Bogcha Ferenc, veszprémi kanonok 10 frt. Összesen: 225 frt 84 kr.

2) A leégett tariai plebános számára: az egri főkaptalan 50 frt.

3) A leégett tariai lelkészlak építésére: Burik Endre, fancesali pl. 20 frt; Bekény Mór, apézi pl. 8 frt; szütsi helység 5 frt. Összesen 33 frt.

4) A leégett nagy-bárkányiak számára: Lonkay Antal szerk. 5 frt; Szajbelyi Henrik, esztergomi kanonok, nógrádi főesp. 20 frt; Mészáros Imre, vadkerti esp.-pleb. 1 frt; Soóky Ignác, Sz.-Béla-Intézeti érdemült lelkész 50 kr.; egy esztergomi névtelen áldozár 2 frt; Seyler János, vadkerti segédlelkész 10 kr. Összesen 28 frt 60 kr.

S ezen összegek lelkismeretesen rendeltetésükre fordítván, ha nem képesek is teljesen fedezni a roppant veszteséget, mindenesetre üdvös ir gyanánt hegesztik a szív sebeit. Látja a nép, hogy elhagyatva nincs. Látja, hogy fölöle főkép a papság aggódik, s utójjára is azon meggyőződésre jut, hogy beszéljen a világ, a mit akar: nincs a magzatnak biztos menedéke a gyöngéd szeretettel sirig hevülő anyai kebelnél; nincs a népnek őszintébb és őznetlenebb ápolója az egyház papjainál, vagy

csak az ezekhez hasonló lelkületű nem-egyháziaknál. Ime, az adakozók sorában kik a világiak? Az egyházért küzdő Lonkay, a Tarral díszetes viszonyban álló jólelkű Kranz, és a vallásos zarándokok. Kérdezi a nép: hol vagytok vidékünk hatalmasai? És nem jó sohajára válasz, nem következik lejtés az építmény anyag árára; míg nem a bánatos szív Isten iránti bizalma- és szelid feledésben leli csak föl megnyugvását.

A Szent-László-Társulat 1862. mart. 27-én tartott központi-választmányi gyűlése.

Elnök: nmgú és főtiszt. Lonovics József érsek. Jelenlevők: nmgos Danielik János cz. püspök és Fluck Ede kir. ügyigazgató s társulati alelnökök; továbbá b. Augusz Antal, Lipovniczky Vilmos helyszemélynök, Pécsi Ferencz magy. kir. helytartótanácsos, Kecskeméthy Aurél és Török János lap-szerkesztők, Ruzsicska János egyetemi tanár, Schvender Mihály pestvárosi plebánus; Rómer Flóris s Szepesy Imre gimnasiunai igazgatók, Kódas Rudolf sz. István társulati igazgató, Hlucz Oltáh János ugyanazon társulat titkára stb.

1) Danielik János cz. püspök-alelnök ő mlga előterjeszti számadását azon összegekről, melyek neki a társulat megalakításakor az előleges költségek fedezésére több kegyes adakozók által kézbesítettek; mely számadás helyeslése és a számadó ur ő mlganak a kérdésben forgó ideigleni pénztár kezelése körüli fáradozásának hálás elismerése után határozatba ment, hogy e számadás azon kegyes adakozókkal, kiknek bőkezűségéből eredtek az előleges költségek fedezésére begyűlt pénzek, a társulat mélyen érzett hálájának nyilvánítása mellett közöltessék.

2) A társulat titoknokja Hopf János tiszt. kanonok kimerítő jelentésben adta elő a társulat eddigi alakulási s működési eredményeit; miért is a választmány köszönő elismerése fejeztetvén ki a nevezett társulati titoknoknak, az ő jelentése azonkivül, hogy a társulat lapjaiban ki fog adatni, az e végett fölkérendő egyházmegyei hivatalok útján valamennyi esperesi kerületeknek külön lenyomatban megküldetni rendeltetett.

3) Olvastatott a társulati pénztárnok Hindy Iván kimutasa az eddigi összes bevételek s kiadásokról, mely szerint a bevétel tesz kézpénzben 8046. a. ér. frtot s 48¹/₂ krt, állam-s földterhermentesítési kötvényekben 2800 frtot, pápai államkötvényekben 640 frankot, továbbá 1 db ezüst 2 frtost, és 27 db eszászri s 1 félkoronás aranyat, — a kiadás pedig 4135 a. ért. frtot s 35 krt kézpénzben, 640 frankot pápai államkötvényekben és 24 db eszászri aranyat; mihez képest a társulat készlete a főnebbi 2800 frtmyi állam-s földterhermentesítési kötvényeken s 3 db eszász. és 1 félkoronás aranyon s 1 ezüst kétforintonon kívül 3911 a. ért. frts 13¹/₂ krból állván, miután ez utóbbiból 2100 a takarékpénztárba van kamatozás végett letéve, ez idő szerint a társulat rendelkezésére álló kézpénzbeli összeg tesz 1811 frt 13¹/₂ a. ér.; mely pénztárnoki kimutatással összefüggőleg fölvétettek:

a) Bruny József apostoli missionarius folyamodványa, melylyel a világ minden részeiből Londonban gyülekező különféle nemzetiségű katolikusok számára ott építendő Sz.-Péter-basilikára segélyért esedezik;

b) a pesti „joghallgatókat segélyző egyesület“ választmányának kérvénye, melyben egyesületet a Szent-László-Társulat jótékonyágába ajánlják; és

c) a tornamegyei szentandrászi községnek a helybeli plebánus Petyerecz József ajánló levele mellett beküldött folyamodványa, melyben előadván, hogy a felszázad előtt fából épített, düledezőféljében levő és az iskola-köteles gyermekek befogadására távolról sem elegendő helybeli iskolaház helyébe újnak építése elkerülhetlenül szükségessé vált. ennek 1000 a. ér. frtra rugó építkezési költségét pedig a majd szárazság, majd áradás és ezenfelül a mult évben háromszori jégverés által is súlyosan látogatott község kiállítani nem képes, némi kegyelmi adakozásért esedezik.

Öszinte örömmel szemlélvén a választmány egyetemünk lelkes joghallgatóinak szűkölködő tanulótsaikk segélyezésére

irányzott törekvéseit, az ő egyesületüknek 100, továbbá a szentandrászi község iskolaházára, tekintve a községnek többszöri elemi csapások által okozott inséges állapotát, 50 frt a. ér. ajánlatot meg; végre a Londonban építendő Sz.-Péter-basilikára a pénztárba a londoni katolikusok segélyezésének világosan kijelentett szándokával beszoigáltatott 2 db félkoronáson kívül 8 db es. arany fog küldetni; ezenkivül pedig a pénztárnoki kimutatás figyelembe vételével a Duna árjai által károsult földcink segélyezésére 100, és a társulat hármias céljára 1200 frt a. ér. akként ajánlatot meg, hogy abból 400 frt pápa ő szentsége segélyezésére, 400 frt a pest-lipótvárosi templom építésére, és 400 frt a bukuresti angol kisasszonyok intézetére, ez utóbbiakat illetőleg a társulat amaz ohájának nyilvánítása mellett fordíttassék; hogy a tanodájokat látogató számos magyar gyermekek nemzetiségi igényeiknek is megfelelő eredménnyel való oktathatása tekintetéből intézetők számára egy vagy két tanításra képes magyar szerzetsszüzet is megnyerni iparkodnának.

4) Olvastatott Pongrácz Bódog plojesti lelkésznek febr. 27-én kelt levele, melyben megköszönvén az egyháza felszerelésére tartományi főnöke útján küldött 100 a. ér. frtot, előadja: hogy a bukuresti püspök ur ő mlga eddig a iskolai szükségletekre 23 db es. aranyat szokott volt évenként adni, de ezen segélypénz kiszolgáltatását a Szent-László-Társulat keletkezése óta megszüntette; miért is esedezik. Hogy a templom fölszerelésére küldött 100 frtot ugyanazon megszüntetett segélypénz pótlására fordíthassa; előadja egyszersmind egyháznak vagy inkább vesszőből font sár-tapasztéku kápolnájának mindenben szűkölködő inséges állapotát, ugymint, melynek csak egy aranyozását vesztette kopott kelyhe, igen davolt szentségtartója s egyetlen szíves miseruhája van, melyet meghallottas másékre is használni kénytelen.

A plojesti kápolna imént elősorolt szükségleteiről való gondoskodás későbbre halasztatván, a folyamadó további kérelmét illetőleg nem csak megengedtetett, hogy az ezelőtt küldött 100 a. ért. frtot a bukuresti püspök ő mlga által tanodai célokra eddiglen nyújtott 23 db arany pótlására fordíthassa, hanem a jövő évtől kezdve ugyanazon 23 db aranynek évenkénti kiszolgáltatása is megajánlatott.

5) Fölvétetett a bosna-argentinai ferencziek volt tartományi örének és jelenlegi diakovári zárdafőnökének, Mikkies István atyának f. évi január 31-én kelt folyamodványa, melyben előadja, hogy eddiglen az olaszthoni zárdákban ingyen képezett tartománybeli növendékeik tartása most egészen s kizárólag a szerzettartománynak esik terhére, mely ennek viselésére annál kevésbbé képes, mivel maga is minden alapítvány hiányában egyedül a törökök szakadatlan sarszaival zaklatott és öt évi folytonos rossz termés következtében véginséggel küzdő hűveiknek nagyon is gyéren folyó alamizsnáiból élőködök; minél fogva folyamadó a Szent-László-Társulatot a szerzetbeli növendékek tartására való segélynyújtásra fölkéri.

A bosna-argentinai szerzet-tartomány segélyzése már a mult évi october 8-diki központi választmányi gyűlés 5-ik sz. alatti végzésével elvileg kimondatván és jegyzékbe vétetvén, a társulat ugyanannak honunk szerzetes házaiban képezetendő növendékei közül kettőnek tartását a jövő tanévtől kezdve elvállalván, azokért a szokott élelmi díjt fizetni fogja.

6) Olvastatott s tisztelettel tudomásul vétetett de Luca Antal bécsi apostoli nuntius ő exeljának folyó évi martius 11-én²⁶⁶³ sz. a. kelt levele, melyben a pápa ő szentsége segélyezésére folyó évi martius 4-én küldött 800 a. ér. frt s 500 franknyi pápai államkötvény vételét hálájának nyilvánítása mellett jelenti.

7) Fölvétetett szab. kir. Pestvárosa főpolgármesterének s tanácsának folyó évi febr. 22-én 3890. sz. a. kelt átirata, melyben jelenti, hogy a f. évi febr. 3-i választmányi határozat következtében a pest-lipótvárosi templom építésére átküldött 1000 a. ér. frt a templom-építési alapba bevételeztetett, és a társulat irányában ezen adományért a tanács köszönete kifejeztetni s jogyzökönyvileg örökíttetni rendeltetett; — mely átirat képesan olvastatott a pest-lipótvárosi templom-építési bizottmányok martius 3-án kelt levele, melyben a basilika-építésre adományozott 1000 frtért hálás köszönetet szavaz annál inkább, mivel

ezen összeg után legfelsőbb fejedelmi határozat értelmében a vallásalapítványi pénztárból is 1000 frt levén kiszolgáltató, a társulat által nyújtott 1000 frt más ezret gyümölcsözött.

Az imént fölolvastott két levél, mint a társulatunk iránti elismerés örvendetes tanúságai, a társulati lapokban kinyomatni rendeltetvén, ezenkívül a pest-lipótvárosi templom-építési bizottmányának válaszképen megírandó lesz, hogy miután társulatunk mi sem ohajt forróbban, mint a kérdésben forgó egyház-építést sikeresen előmozdítani, ezt ezentul is buzgó törekvései egyik legfőbbikének fogja tekinteni.

8) Fölvétettek az esztergomi bibornok érsek s hg-prímás ő eminentiájának, egri érsek ő exceljának, a nmlgu s mgos győri, kas-sai, vácsi s veszprémi püspököknek, a jászói prépost ő nlgának, a bécsi Pázmány-intézet igazgatójának, a minoriták s szüz Máriáról ezim. ferencziek tartományi főnökeinek, a Jézus-társaság-beliék pozsonyi igazgatójának és a pesti főreáltanoda hittanárának. Szabóky Adolfinak, levelei melyekben részint a társulat számára nálok begyűlt tagdíjjakat s egyéb adakozásokat, részint némely egyházközségi-bizottmányok alakulásáról jelentéseket beküldenek, és a társulat érdekében tett intézkedéseiket megírják; minek kapcsán egyszersmind a társulati titkoknak által fölolvastatott az utolsó választmányi gyűlés óta befolyt adakozások jegyzéke.

Miután az adakozások a társulat lapjaiban legottan közzé tétettek, s érettök a társulat mélyen érzett hálája elnöki válasz-iratokban már kifejeztetett, ugyanaz ezzel jegyzőkönyvileg is nyilvánítatik; az egyházközségi bizottmányok alakulásáról jelentések pedig a társulat őszinte örömevel találkozáván, ennek tolmácsolásaul üdvözlő válasziratok fognak az érintett bizottmányokhoz írtatni; végre a Szüz-Máriáról ezimzett ferencziek s a minoriták tartományi főnökei a társulat irányában szerzetők körében tanusított dicséretes buzgalomok elismerése mellett megkeresendők lesznek, hogy azt világi tagok szerzésében, s az alattok álló tanintézetek növendékei irányában is kifejtteni szíveskedjenek. Végül

9) fölolvastatott a dec. 3-án tartott központi választmányból kiküldött bizottmány működésének jegyzőkönyve, melyből kitűnt, hogy az, fölolvastatván jan. 23- és 30-án tartott ülésiben Lonovics József érsek s társulati elnök ő nmeltósága levele a bizottmány elnökéhez, ft. Roder Alajoshoz intézett levele a „Szent-László-Tisztelet” ezimű könyvecske szerkesztésének érdemében, valamint Devics József taranyi plebános indítványa a szerkesztés körül, ezelszerűnek, sőt szükségesnek véleményezi, hogy ily könyvecske a hívek kezébe adassék; minek folytán ajánlja, hogy első helyre dicső szent királyunknak képe tétessék, ezután következék életrajza, ezt a társulati ezélok kifejtése kövesse, végül a tisztelet fejezze be a könyvecske tartalmát. Különös figyelmet vél a bizottmány fordítandónak arra, mikép s hányszor tartassék ez érdemben nyilvános istenitiztelet, mely a buzgalmat sz. László király iránt fokozza s együtt a lelkész uraknak alkalmuk legyen a híveket a társulati ezélokra figyelmeztetni, őket serkenteni, buzdítani. Mire nézve ajánlja a bizottmány: a) hogy ajtatossági határnapul sz. László király napja s a karácson utáni vasárnap jelöltessék ki, mely napokon ünnepléses istenitiztelet tartassék szentbeszéd-dél; mi általános szabály gyanánt szolgáljon oly hozzáadással mégis, hogy falun a lelképásztor urak buzgósága ez ajtatosságot többször is megtarthatja; b) a hol csak lehet, szemeltessék ki egy oltár e végre, s ez előtt végeztessek az ajtatosságot; szintén ezelszerű volna az oltárt legalább ily alkalmakkor sz. László képével díszesíteni; c) a könyvecske az „Officium Rakocianum” mintájára magában foglalná sz. László officiumát, mely a főn-érintett alkalmakkor is elmondható volna; lenne különös ének (hymnus), lytania, végül alkalmas záríma, melyet a társulati tag leginkább akkor mondana el, midőn adományát benyújtja. Ezek folytán a központi választmány a kiküldött bizottmány munkálatát tárgyalás alá vevén, azt helyesléssel fogadta s az ajtatosságot illetőleg egyebeken kívül elhatározta: hogy pápa ő

szentségétől a sz. László és sz. Erzsébet napjaira, e napok ta-lálatván legezlszerűbbeknek, mint a társulat ünnepeire bucsu kéresek; a könyvecske szerkesztésével pedig Garay Alajos társulati másod-titkár bizassék meg; ezzel összefüggőleg egri érsek ő excellentiájának levélben kijelentett kegyes jóvoltához képest szintén elhatározatott, hogy sz. Lászlónak a hármass czél-jelvényeivel s hátlapi imával, mely a főn-érintett záríma leend, ellátandó képe a tagok közti kiosztás végett kinyomassék; nem különben a szükséges intézkedések megtétek, hogy a társu-lati peesétnyomó is az ajánlott tervezetek nyomán elkészíttessék.

Különfélék.

— A Szent-István-Társulat alapító tagjai közé soroltatták magukat: ft. Gáspárik Kázmér vácsi nagyprépost és ft. Szabó József esztergomi kanonok s központi papnöveldei igazgató ő nagyságaik.

— Ngos és ft. Szabó József ur, pápai praelatus, esztergomi kanonok, a pesti központi papnövelde igazgatója a pesti Oltáregylet ezéljainak előmozdítására 50 o. ért. frtot ke-gyeskedett ajándékozni, mely nagylelkű áldozatáért az egyleti igazgatóság részéről az egylet nevében a legforróbb hálaköszö-net mondatik.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szer-zendő házra: frt kr
Demerác János karavukovai pleb. egyszer mindenk. 1 —

A Szent-László-Társulatra: frt. kr.
Szabó József esztergomi kanonok s közp. papnöveldei igazgató 50 —
Tóth János elemi isk. igazgató Szegeden 14 tag után 10 8
Pécsről egy névtelen (a Religio szerkesztője által) 100 —
Wolf Mihály tanár által az iskolás gyermekek részéről 17 34
Pelczér „ „ „ 3 16
Órley „ „ „ 6 30

A rosnyói egyház-megyéből 1862-ik év második negyedére be-küldött tagdíjak részletezése:

1) Rosnyói kerületben: a rosnyói plebánia 85 tag után 6 frt 58 kr., a k. b. váraljai plebánia 86 t. u. 22 frt 20 kr., a hárskúti plebánia 40 t. u. 11 frt 20 kr., összesen 39 98
2) Várgedi kerületben: a gésztetői plebánia 44 t. u. 14 frt 6 kr., az e. h. básti plebánia 10 t. u. 1 frt 80 kr., a zabari hívek 2 frt, a peterfalusi hívek 4 frt 80 kr., a sőreghi hívek 90 kr., összesen 23 56
3) Putnoki kerületben: a méhi plebánia 6 t. u. 2 frt 42 kr., putnoki plebánia 57 t. u. 20 frt 20 kr., a ragályi plebánia 6 t. u. 1 frt 8 kr., összesen 23 70
4) Rimaszécsi kerületben: a szentsimoni plebánia 12 t. u. 12 frt 24 kr., a sajpőspöki plebánia 31 t. u. 9 frt 50 kr., összesen 21 74
5) Murányi kerületben: a murányaljai pleb. 43 t. u. 10 90
6) Garami kerületben: a pohorellai hívek 21 66½
7) Füleki kerületben: a füleki plebánia 7 t. u. 5 —
8) Losonczy kerületben: a losonczyi plebánia 90 t. u. 14 frt 84 kr., a litkéri pleb. 46 t. u. 8 frt 28 kr., a rappói plebánia 31 t. u. 4 frt 40 kr., a vilkei plebánia 6 t. u. 2 frt 18 kr., összesen 39 70
9) Kishonti kerületben: a rimaszombathi plebánia 53 t. u. 8 frt 2 kr., uzapanyiti plebánia 12 t. u. 3 frt 70 kr., a rahói plebánia 3 t. u. 90 kr., a nyusti plebánia 11 t. u. 3 frt 66 kr., a rahovai plebánia 2 frt 88 kr., összesen 19 16
10) Tornai kerületben: a tornai plebánia 65 t. u. 33 frt, az almási plebánia 18 t. u. 3 frt, a szilasi plebánia 54 t. u. 4 frt 70 kr., a görgői plebánia 15 t. u. 2 frt 70 kr., a szent-andrási plebánia 7 t. u. 1 frt 68 kr., a hidvég-ardói plebánia 12 t. u. 5 frt 38 kr., a tornaujtalusi plebánia 2 frt, a jablon-czai plebánia 19 t. u. 2 frt 99 kr., a szögligetthi plebánia 65 kr., összesen 56 10
11) Szepsi kerületben: a szomolnoki pl. 90 t. u. 18 frt 72 kr., a szomolnok-huttai plebánia 23 t. u. 4 frt 14 kr., a remetéri plebánia 17 t. u. 2 frt 75 kr., összesen 25 61
Egész összeg 277 11½

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ (BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).